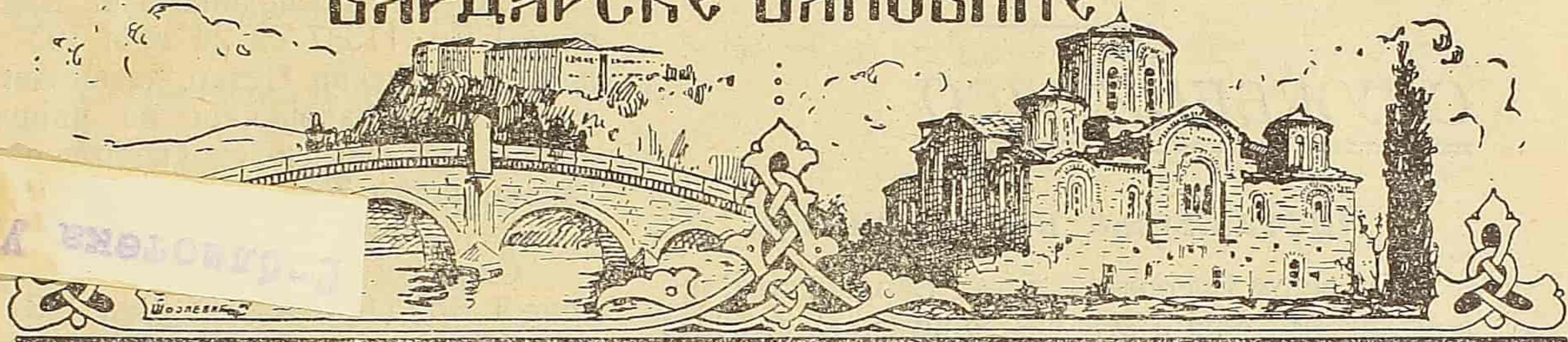

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ВАРДАРСКЕ БАНОВИНЕ

6. ЈУНА 1931. ГОД.
СУБОТА

БРОЈ 2 ДИНАРА

ГОДИНА II. Број 75.
СКОПЈЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ излази један пут недељно. Годишња претплата је 80, а за иностранство 140 динара. Огласи се примају по утврђеној тарифи. Рукописи, огласи и претплата се шаљу на адресу Банске Управе за Уредништво Службеног Листа. — Уредник СИМИЋ СТЕВАН, директор гимназије у пензији.

ЗАДРУЖНО-ПРИВРЕДНИ ТЕЧАЈ

I

Одлуком Господина бана Вардарске Бановине IV. Бр. 19445 од 29-V-1931 год. одржаће се ове године, о великом школском распусту, шестонедељни Задружно-привредни течај, у вези са познавањем практичних знања из соколства, у Лесковцу при Пољопривредној школи.

Течај ће почети 5 јула а свршиће се 20 августа. Слушаоци ће имати заједничко становање у зградама основних школа а тако и заједничку менажу за бољу исхрану, уз то, на име помоћи, добијаће из бановинских сретстава по 12—15 динара дневно. Али ће слушаоци, при поласку, морати понети са собом нешто од постељних ствари, саопштиће се накнадно, кад буду утаначене ствари са надлежним властима, којима је поверено да се брину о овоме течају.

На течају, осим, знања из задругарства и привреде, слушаоци ће имати прилике да сврше и соколски курс и на тај начин оспособити се да могу успешно оснивати и водити соколске чете на селу.

По свршеном течају сваки слушалац добиће прописну сведоцбу. Ова сведоцба служиће му као један плус између осталих услова за добијање бољих места, па за унапређење у групе по новом Закону о чиновницима.

Молбе ће се подносити непосредно Банској управи (IV одељењу) најдаље и закључно до 15 јуна без икакве таксе.

II

Запажено је већ да је наше село, нарочито село у овој Бановини, јако заостало у хигијенском, просветном и социјалном развиту. Заосталост се нарочито опажа на сеоској жени, која има или кон-

зервативне или погрешне и нејасне појмове о вођењу домаћинства, неговању деце и општем привредном напретку своје заједнице. Зато се мора обратити највећа пажња да се наша жена што боље просвети, а тај посао не може нико боље, брже и корисније обавити од сеоске учитељице. Као једина културна особа на селу, поред учитеља, сеоска народна учитељица је готово једина личност, способна и у могућности да успешно ради на унапређењу села уопште, нарочито на разбијању конзервативности код сеоског женског света.

Да би сеоске учитељице стекле што више знања потребног за подизање домаћинства на селу и знања из хигијене села куће и породице, Краљ. банска управа одлучила је да и ове године отвори домаћички течај, при Учитељској школи у Скопљу, за учитељице народних школа. Течај ће почети 5 јула а завршити се 15 августа. На течај ће се примати учитељице са територије Вардарске Бановине и то првенствено оне које нису раније посећивале овакав или њему сличан течај.

Молбе за пријем на овај течај подносиће се непосредно Просветном одељењу Банске управе у Скопљу закључно до 15 јуна. Молбе се неће таксирати. Учитељице које буду примљене на овај течај биће благовремено извештене, да могу бити у Скопљу 4 јула у вече. Сва детаљна обавештења, која се буду тицала исхране, Банска управа даће на време тако да ће сваки слушалац бити тачно обавештен, пре него што пође из места, под каквим условима има да посећује овај течај.

Примљени кандидати на течај не могу од њега одустати, изузев наглог обољења или неког непредвиђеног случаја. Учитељице које буду свршиле овај или сличан течај, могу увек претендовати на боље место и на већу пажњу од стране Банске управе и

Министарства просвете. А рад њихов на селу на развијању домаћинства у школи и ван ове, биће од пресудна утицаја при давању унапређења у групе по новом Закону о чиновницима.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Постављења и премештаји

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине од 25. маја 1931. год. постављен је Лазаревић Д. Радисав, дневничар начелства среза Скопског у Скопљу за архивског-чиновничког приправника при Краљ. Банској Управи Вардарске Бановине у Скопљу са месечном платом од 1400.— динара, која ће му се исплаћивати из кредита по буџету Вард Бановине.

Одлуком Господина Бана I. Бр. 11367/31 од 25. маја 1931. године премештен је по потреби службе инж. Мазајев Лаврентије суплент Ниже Пољопривредне Школе у Битољу и постављен за суплента Ниже Пољопривредне Школе у Лесковцу са месечном платом од 1.650.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I. Бр. 11308 од 26. маја 1931. год. постављен је Рачић Петар дневничар среза кривоаланачког за чиновничког приправника архивске струке при Краљев. Банској Управи Вардарске Бановине III. Пољ. Одељење Скопље са месечном платом од 1.400.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I. Бр. 11314 од 26. маја 1931. год. постављен је Поповић Вукајло дневничар начелства среза крушевског за чиновничког приправника економске струке при начелству среза крушевског у Крушеву са месечном платом од 1.250.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I. Бр. 11317-31 од 26 маја 1932. год. постављен је Лазић-Перић Станимир за чиновничког приправника економске струке при начелству среза кочанског са месечном платом од 1250.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I. Бр. 11318 од 26. маја 1931. год. постављен је Стоиљковић Новица, дневничар начелства среза малешког за чиновничког приправника економске струке при начелству среза малешког у Берову са месечном платом од 1250.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I. Бр. 11320 од 26. маја 1931. године постављен је Ристић Божић, дневничар начелства среза подгорског за чиновничког приправника економске струке при начелству среза подгорског у Сувој Реци са месечном платом од 1.250.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I. Бр. 11332 од 26 маја 1931 год. постављен је Стоклас Емеран бивши помоћник Лоз-

ног Расадника у Скопљу за чиновничког приправника економске струке при Огледној Селекционој Станици — пољоприв. у Скопљу са платом од 1.400.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I. Бр. 11337 од 26 маја 1931 год. постављен је Раичевић Петар, дневничар при начелству среза ђаковичког за чиновничког приправника економске струке при начелству среза ђаковичког у Ђаковици са месечном платом од 1.250.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I. Бр. 11340 од 26 маја 1931 год. постављен је Михаиловић Живорад дневничар среза Жеглиговског за чиновничког приправника економске струке при начелству среза жеглиговског у Куманову са месечном платом од 1.250.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I. Бр. 11341 од 26 маја 1931 год. постављен је Пејић Станоје, дневничар среског начелства у Качанику за чиновничког приправника економске струке при начелству среза качаничког у Качанику са месечном платом од 1.250.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I. Бр. 11342 од 26 маја 1931 год. постављен је Јовановић Златан из Селца среза Дебарског за чиновничког приправника економске струке при начелству среза овче-пољском Св. Никола са месечном платом од 1.400.— дин.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I. Бр. 11346 од 26 маја 1931 год. постављен је Митовић Лазар, дневничар при начелству среза Кратовског за чиновничког приправника економске струке при начелству среза Кратовског у Кратову са месечном платом од 1.250.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I. Бр. 11351 од 26. маја 1931. године постављен је Лазаревић Војислав, дневничар начелства среза горњо-дебарског за чиновничког приправника економске струке при начелству среза горњо-дебарског у Дебру са месечном платом од 1250 динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I. Бр. 11571 од 26 маја 1931 год. постављен је Тодоровић Константин, дневничар тога начелства за чиновничког приправника економске струке при начелству среза грачаничког у Приштини са месечном платом од 1.400.— дин.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I. Бр. 11306 од 27 маја 1931 год. премештен је по молби инж. Буждон Вјекослав, срески пољопривредни референт среза скопског у Скопљу и постављен за пољопривредног пристава VIII групе — положајне при Огледној и Селекционој Станици за Поврће у Горњем Лисичју и за в. д. Управника исте станице.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I. Бр. 11306 од 27 маја 1931 год. постављен је Апостоловић Ахилеј, свршени ђак VI разреда гимназије из Скопља за чиновничког

приправника архивске струке при Краљ. Банској Управи Вардар. Бановине III. Пољоприв. Одељењу у Скопљу са месечном платом од 1.400. динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11311 од 27 маја 1931 год. постављен је Беширевић Балић Милан из Рипча за чиновничког приправника архивске струке при Кр. Бан. Управи Вардар. бановине у Скопљу са месечном платом од 1.400.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11348 од 27 маја 1931 год. постављен је Спасић Светолик дневничар среза скопског за чиновничког приправника економске струке при начелству среза скопског у Скопљу са месечном платом од 1.400.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11356 од 27 маја 1931 год. постављен је Младеновић Недељко за чиновничког приправника економске струке при начелству среза јабланичког са месечном платом од 1.250.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11795-31. од 27. маја 1931. године премештен је по потреби службе Михаиловић Симио, пољопривредни приправник и в. д. средског пољопривредног референта среза грачаничког и постављен за пољопривредног приправника и в. д. средског пољопривредног референта при начелству среза скопског у Скопљу са месечном платом од 1.800 динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11313 од 28 маја 1931 год. постављен је Живановић М. Јаков свршеои ђак средње Пољопривредне Школе за чиновничког приправника пољопривред. струке и в. д. економи рачуновође при Нижој Пољопривр. Школе у Лесковцу са месечном платом од 1.400 — дин.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11315 од 28 маја 1931 год. постављен је Катлановић Стеван, дневничар среза неготинског за чиновничког приправника економске струке при начелству среза неготинског за чиновничког приправника економске струке при начелству среза неготинског у Неготину-Вардару са месечном платом од 1.250.— дин.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11316 од 28 маја 1931 год. постављен је Стојиљковић Михајло, дневничар средског начелства охридског за чиновничког приправника економске струке при начелству среза охридског у Охриду са месечном платом од 1.250.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11319 од 28 маја 1931 год. постављен је Пецовић П. Благоје, дневничар среза царевоселског за чиновничког приправника економске струке при начелству среза царевоселског у Царевом-Селу са месечном платом од 1.250.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11327 од 28 маја 1931 год. постављен је Лековић М. Видо, дневничар среза пре-

спанског за чиновничког приправника економске струке при начелству среза преспанског са месечном платом од 1.250 — динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11330 од 28 маја 1931 год. постављен је Јовановић Данило, дневничар среза прилепског за чиновничког приправника економске струке при начелству среза прилепског у Прилепу са месечном платом од 1.250.— дин.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11331 од 28 маја 1931 год. постављен је Симић Петар — дневничар начелства среза радовишког за чиновничког приправника економске струке при начелству среза радовишког у Радовишту са месечном платом од 1.250.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11333 од 28 маја 1931 год. постављен је Лалковић Јанаћко, дневничар Лозног Расадника у Скопљу за чиновничког приправника економске струке при Бановинском Лозном расаднику у Скопљу са месечном платом од 1.400.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11344 од 28 маја 1931 год. постављен је Даничић Драгољуб, свршени ђак средње пољопривредне школе из Лесковца среза посавског за чиновничког приправника пољопривредне струке при начелству среза горског у Приштини са месечном платом од 1.400.— дин.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11345 од 28. маја 1931. год. постављен је Милосављевић Д. Миодраг дневничар Огледне Станице у Скопљу за чиновничког приправника економске струке при начелству среза пољаничког у Влад. Хану са месечном платом од 1250 динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11353 од 28. маја 1931. год. постављен је Ивановић Вукашин, дневничар среза кавадарског за чиновничког приправника економске струке при начелству среза кавадарског у Кавадару са месечном платом од 1250 динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11335 од 28. маја 1931. године постављен је Поп Тодоровић Р. Лазар, дневничар за чиновничког приправника економске струке при бановинском лозном расаднику у Кавадару са месечном платом од 1250 динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11889 од 28 маја 1931 год. постављен је Атанасовић Атанас, дневничар среза грачаничког за чиновничког приправника економске струке при начелству среза грачаничког у Приштини са месечном платом од 1.250.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11335 од 29 маја 1931 год. постављен је Нешковић Ненад, дневничар начелства среза пољаничког за чиновничког приправника економске струке при начелству среза неро-

димског у Урошевцу са месечном платом од 1.250.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11343 од 29 маја 1931 год. постављен је Станојевић Живота сврш. ђак средње Пољ. Школе из Брзхода ср. Моравског за чиновничког приправника економске струке при Огледној Селекционој Пољопривред. Станици у Скопљу са месечном платом од 1.400 дин.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I. Бр. 11350 нд 29 маја 1931 год. постављен је Хаџи Тефовић Александар, дневничар среза мориховског у Битољу за чиновничког приправника економске струке при начелству среза мориховског у Битољу са месечном платом од 1.250.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11354 од 29 маја 1931 год. постављен је Поповић Д. Чедомир, дневничар среза власотиначког за чиновничког приправника економске струке при начелству среза власотин. у Власотинце са месечном платом од 1.250.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11355 од 29 маја 1931 год. постављен је Станковић Петар, дневничар среза шарпланинског за чиновничког приправника економске струке при начелству среза шарпланинског са месечном платом од 1.250.— дин.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I. Бр. 11357-31 од 29. маја 1931. године постављен је Станковић Божидар дневничар среза гњиланског за чиновничког приправника економске струке при начелству среза гњиланског у Гњилану са месечном платом од 1250 динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I. Бр. 11358 од 29. маја 1931. године постављен је Јошевић П. Јасен, дневничар среза босиљградског за чиновничког приправника економске струке при начелству среза босиљградског у Босиљграду са месечном платом од 1250 динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11362 од 29 маја 1931 год. постављен је Ковачевић Петар, дневничар начелства среза прешевског за чиновничког приправника економске струке при начелству среза прешевског у Прешеву са месечном платом од 1.250.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I Бр. 11363 од 29 маја 1931 год. постављен је Додић Стојан, дневничар начелства среза пчињског за чиновничког приправника економске струке при начелству среза пчињског у Врању са месечном платом од 1.250.— динара.

Одлуком Господина Бана Вардарске Бановине I бр. 11364 од 29 маја 1931 год. постављен је Стоиљковић Трајко, дневничар среза галичког за чиновничког приправника економске струке при начелству среза галичког у Ростуши са месечном платом од 1.250.— динара.

ОГЛАСИ

Оглас

О продаји 700 комада дубећих букових дрвета у шуми села Бистрице општине Ораовичке у срезу Лесковачком.

Према решењу Краљ. Банске Управе у Скопљу III бр. 49704 од 24 новембра 1930 године и закона о државном рачуноводству одржаће се на дан 19 (деветнајестог) јула 1931 године у 10 часова пре подне у канцеларији Суда општине Ораовичке у срезу Лесковачком јавна усмена лицитација за продају 700 комада дубећих букових стабала у шуми села Бистрице.

Кубни садржај изнаша око 2.910m³ са око 88%⁰/о огревног дрвета и 12%⁰/о трулог и неупотребљивог дрвета.

Рок сече и извозу година дана од дана одобрења.

Плаћање у три рате. Почетна искљична цена динара 41.258.— па на више

Сваки лицидант пре започетог надметања има поднети одређеној комисији реверс о уплаћеној кауцији, уверење о плаћеној порези за текуће тромесечје, уверење о надметачкој способности, те писмену изјаву, да су му услови лицитације познати и да исте прихваћа.

Кауција се полаже на каси Суда општине Ораовичке до 9 часова дана лицитације, те изнаша за држављане Краљевине Југославије Динара: 4.000.— а за стране поданике Дин. 8.000.—

Купац плаћа сем понуђене цене 2%⁰/о у фонд за шумљавање, све друге таксе које важе на дан лицитације, те трошкове овога огласа.

Детаљни услови могу се видети за време уредовних часова код суда општине Ораовичке и шаљу се на захтев по наплати таксе од Дин. 50.

Из канцеларије суда општине Ораовичке Бр. 997 12 маја 1931 г. у Ораовици. п. 2—3

Оглас

Управа ниже пољопривредне школе у Лесковцу, на дан 24 јуна 1931 год. одржаће прву јавну усмену лицитацију у својој канцеларији од 10 (десет) часова пре подне, за продају, и то: 24¹/₂ кгр. непране вуне; 55 кгр. кучине-конопљиног влакна и 49 кгр. ракије од јабука.

Услови се могу видети сваког радног дана пре и после подне, у канцеларији Управе, као и на сам дан лицитације.

Кауција се полаже пред комисијом до 10 часова пре подне, и то: 5%⁰/о за наше а 10%⁰/о за стране поданике.

Позивају се заинтересовани да узму учешћа на лицитацији.

Из канцеларије Управе ниже пољопривредне школе у Лесковцу, Бр. 775. 1—1

Конкурс

о издавању концесије за осветљење варошице Кичева.

Према одлуци одбора ове општине од 17 маја 1931 год. Бр. 3420 а у вези наређења Краљевско Банске Управе Вардарске Бановине V Бр. 20097/30 од 12 јануара 1931 год. Суд Општине Кичевске на дан 12 јуна 1931 год. у 11 часова пре подне одржаће усмену јавну лицитацију о издавању концесије за електрификацију варошице Кичева.

Позивају се интересенти који желе закључити концесиони уговор да одређеног дана у одређено време дођу на лицитацију ради надметања.

Лицитанти имају поднети пре започетог надметања уверење о плаћеној порези за текуће тромесечје.

Кауција у нормалној вредности од 40.000 динара у вредносним папирима које су од стране државе признати полаже се благајни овога суда сваког дана као и на дан лицитације најдаље до 10 часова пре подне.

Прегледани и допуњени уговор од стране Краљевско Банске Управе Вардарске Бановине може се видети код овога суда сваког радног дана од 8—12 и 15—18 часова.

Из канцеларије Суда Општине Кичевске Бр. 3420 од 23 маја 1931 год. у Кичеву.

П. 1—3

Набавка животних намирница

У економату Бановинске Болнице у Битољу одржаће се на дан 24 јуна 1931 године у 11 часова пре подне друга усмена лицитација за набавку животних намирница, потрошног материјала и осталих ситних болничких потреба за време од I-VII до 30-IX-1931 године закључно и то:

1. За хлеб бели и црни на суму око динара 8.400.—
2. За месо и маст на суму око динара 21.360.—
3. За бакалук на суму око дин. 25.095.—
4. За псврће вариво и зелен на суму око динара 8.605.—
5. За млеко пресно и кисело и остали млечни производи на суму око дин. 7.765.—
6. За мртвачке сандуке на суму око динара 2.200.—
7. За остале ситне потребе на суму око динара 3.590.—

Свега динара 62.915.—

Условe и све законске прописе заинтересована лица могу видети сваког дана у канцеларији економата болнице.

Кауција се полаже пред комисијом која врши лицитацију пре лицитације до 10 часова

пре подне и то наши поданици 5⁰/₀, а страни 10⁰/₀ од горе означене предрачунске суме.

Позивају се заинтересована лица да одређеног дана претстану болничкој канцеларији до 10 часова пре подне. Собом имају донети сва документа која се траже ст. 6 чл. 13 Правилника за извршење одредаба из одељка „Б. уговори и набавке“ Закона о Државном Рачуноводству, по прописаној форми.

Из канцеларије Бановинске Болнице у Битољу Бр. 1546 од 28 маја 1931 године.

П. 1—3

Конкурс за деловођу

Општини Негорачкој, у срезу Ђевђелијском, Бановине Вардарске, потребан је деловођа.

Рефлектанти, који испуњавају условe из чл. 114 зак. о општинама, имају се обратити суду и одбору општ. Негорачке, молбама и са својим документима најдаље до 15 јуна 1931 године.

Принадлежности за ову годину нису још дефинитивно утврђени, а то ће се учинити споразумно са изабратим деловођом.

Из канцеларије општине Негоричке од 27 маја 1931 год.

П. 1—2

Продаја хана Маловишке Цркве „Св. Петке“ у Велесу

Господин Министар Правде решењем својим од 5 јануара 1931 год. Бр. 433 није изволео одобрити протокол лицитације, одржане 10-XII-1930 год. у Велесу, ради продаје Хана Маловишке цркве „Св. Петке“ у Битољском срезу, звањим „Обилић“ који се налази тамо, — у Велесу, у Престолонаследниковој улици бр. 93. наредивши другу, те ће зато црквена управа, према својем решењу од 10 маја ове год. Бр. 82 одржати другу лицитацију, ради продаје овога хана, пред или у кафани „Београд“, у Велесу, на дан 24 јуна ове 1931 год. почев од 8 часова пре подне, тога дана.

Према поменутом решењу Господина Министра Правде ова лицитација има почети сумом од 37.200 динара као последњом која је понуђена претходне лицитације и према којој се полаже 10⁰/₀, пре лицитације у готовом или у папирима од вредности изаслатом члану црквене управе.

За црквену управу

Старшина

Протојереј Ђорђе А. Хаџић.

П. 1—2

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО

Домаћички течајеви

Господину Бану Вардарске Бановине

Скопље

Према Вашем наређењу присуствовао сам испитима на домаћичким течајевима у Царевом селу, Пробиштину и Дебру и о постигнутом успеху част ми је поднети следећи извештај:

На свима испитима ученици су показали солидно знање из домаћинства, хигијене и општег образовања, али је најбољи успех постигнут у Пробиштину, где је 16 неписмених ученица научило да пише и чита. Чистоћа језика које су ученице одговарале била је изненађујућа нарочито у Пробиштину те сам учитељицама у Ваше име захвалио на уложеном труду.

У Пробиштину сам улазио у домове ученица и том сам приликом констатовао да су по савету својих учитељица ученице окречиле куће и начиниле примитивне кревете од дрвета. Ипак примена стеченог знања на курсу иде теже због тога што су саме куће нехигијенски начињене.

Начелници срезова уложили су доста труда око течајева, веома су задовољни са исходом истих и траже, да се са течајевима продужи, како би могли да се одрже течајеви у Злетову, Трабадовишту и у Дебру. Течај би у Дебру био искључиво за муслиманке и био би први те врсте у држави.

Учитељица у Дебру г-ца Андрејевић није се показала солидна у раду и понашању, те се више неће узимати у раду као наставница.

Шеф отсека
за пољопривреду и сточарство
Ж. В. Милојковић, с. р.

Аранђел Стоилковић

Уништавање корова

Сваки пољопривредник тежи да има своје усеве најбоље и чисте како за своју употребу тако и за продају. Ради овога он се мора трудити да подеси све повољне услове да његови усеви даду најповољније резултате и да се његов рад око гајења и производње ових најбоље исплати, т. ј. да се са што мање уложенога труда око гајења ових добије што већи принос и приход. Да би ово постигао пољопривредник се мора трудити да отклони све оно што би напретку и приносу његових усева сметало.

Као једна од највећих сметња пољопривреднику у производњи свих усева, а нарочи-

то житарица и трава, јесте коров који расте по његовим усевима.

Шта је то коров? Под коровом, у ширем смислу, разумемо све оно што расте у једном усеву, а што није по вољи пољопривредника, па ма то биле и културне биљке, ако се нађу у усев друге врсте. Тако на пр. када се нађе у усеву пшенице по која биљка овса, ражи, јечма или која друга културна биљка она је коров за усев пшенице, јер тамо расте противу воље пољопривредника, који тежи да има усев пшенице чист од сваких других примеса. У ужем смислу под коровом разумемо биљке, које не спадају у ред културних и корисних биљака за пољопривредника.

Какве штете наноси коров културним биљкама, а отуда и пољопривреднику?

Коровљеве биљке, као и културне биљке за свој опстанак и напредак требају хране, влаге, светлости, топлоте, ваздуха и простора.

Храну оне узимају делом из ваздуха, а већим делом из земље. Ону коју оне узимљу из ваздуха она је неизцрпљива, али ону које оне узимају из земље она је у ограниченој количини и као последица тога она временом нестаје те према томе не достаје за опстанак и пун развитак културних биљака. Из овога излази дакле, да коров исцрпљује из земље оне материје које служе за исхрану културних биљака и ове лишене довољне хране не могу ни дати довољан принос пољопривреднику, који гаји ове културне биљке а читавој народној привреди, доноси штете.

Коров и културне биљке требају влаге, јер ова служи за то да раствара хранљиве материје које биљке примају за своју исхрану из земље. Затим она служи као храна, а поред овога она у топле дане служи и као расхлађујуће средство биљноме ткиву. Познато је, да све биљке за време њихова пораста, траже велике количине влаге. Тако на пр. за производњу једног килограма суве материје код биљака потребно је, да кроз њихово ткиво прође око 300—700 кг. воде или за производњу једног кг. зрна кроз биљно ткиво прође просечно око 800—1200 кг. воде. Из овога дакле видимо, да су за пораст биљака потребне огромне количине воде коју биљке путем корена узимљу једино из земље. И сада, како коровљиве биљке требају влагу за време њихова пораста, то ове искоришћавајући влагу за свој пораст лишавају влаге културне биљке зашто се оне не могу довољно развити нити дати пун принос.

Коровљиве биљке шкоде културним биљкама и тиме, што оне у усеву заклањају светлост и заузимају простор те с те стране сметају да се културне биљке могу само несметано развијати — ширити, т. ј. оне заузимајући простор гуше културне биљке.

Сем до сада изнешенога, коровљиве биљке наносе пољопривреднику и његовим усевима штете и у много другом. Оне служе као скло-

ниште многим биљним штеточинама и болестима са којих се ове распростиру по усевима културних биљака и овима наносе штете. Затим семе коровљивих биљака помешано са семеном културних биљака умањује квалитет овога те отуда умањује и његову вредност. Даље коров штети пољопривредника и у томе што он сабија земљу и ова је тежа за рад. А уз ово, у борби са коровом пољопривредник мора да се излаже материјалним трошковима и дангуби. Још нешто, коровљиве биљке су по својој природи издржљивије према биљним болестима и штеточинама, као и то, оне су прилагодљивије природним променама, те оне лако потискују културне биљке у борби за опстајак, зато често видимо да онамо, где културне биљке не расту заузимају место коровљиве биљке.

Да би знали, како се има противу корова борити, треба се претходно упознати како се коров множи и шири.

Неки корови се множе путем надземног и подземног корења и стабала, а трећи пак и једним и другим начином. Према томе и борба противу корова има да буде различита и страна. Но да видимо како се коров шири.

Ширење корова бива путем ветра, воде, ђубра. Затим коров шире разне животиње, па и сам човек.

Коровљиве биљке производе врло много семена, које је код неких врло ситно и лако, а код других чак снабдевено и извесним направама те га ветар врло лако подиже и носи на велике даљине и тако се разноси и шири коров на места где њега нема.

Вода такође игра велику улогу у распрострањању корова, јер она приликом поплава, бујица или сливања преноси семе или делове корења коровљивих биљака са једног места у друго или чак са једног предела у други.

Ђубрем се коровљиве биљке распростиру тиме што се стока храни семеном коровљивих биљака и како ово често прође кроз организам животиња неповређено па тако доспева на ђубриште и како овамо не изгубе своју клијавост, то када се ђубре износи на њиву, њиме се доноси и семе коровљивих биљака. Осим овога, ђубрем се коров преноси и на тај начин, што пољопривредници разне отпатке коровљивих биљака бацају на ђубре, да тамо иструли, али како је семе код неких корова врло дуге клијавости и јаке отпорне снаге, то оно на ђубришту не иструли и кад се ђубре изнесе на њиву семе ових биљака понова клија и продужи своје даље ширење.

Разне животиње као мишеви, текунице, хрчкови, мрави и друге скупљају за зимницу и исхрану семење разних усева па и коровљивих биљака и на тај начин преносе коров са једног поља на друго. Код неких коровљивих биљака семе је снабдевено кукицама, па се прикачи за длаку и папке животиња и на

тај се начин може преносити на велике раздаљине.

Ширењу корова човек помаже на тај начин, што семе коровљивих биљака баца на ђубре одакле оно доспе на њиву и ову закоравља. Затим ширењу корова човек помаже тиме, што при куповини семена не обраћа пажњу, да ли је ово помешано семеном каквих коровљивих биљака. И купујући ово, он истовремено купује и коров којим ће заразити своја поља. *Даље, пољопривредник помаже ширењу корова и тиме што не обраћа довољно пажње при сетви усева, да претходно добро очисти семе које ће сејати на пољу, јер нечисто посејано семе даће и нечист усев, а тиме и штету пољопривреднику.*

Кад знамо какве штете трпи пољопривредник и народна привреда од корова, а уз то знамо како се овај множи и шири потребно је да се противу корова предузима општа борба и његово чишћење.

Како се коров множи и шири на разне начине то не може бити само један сигуран начин за његово чишћење, већ се имају употребити разни начини за овај рад.

У борби против корова пољопривредник мора предузети мере да не сеје семе које претходно није очишћено од свега онога семена које он не жели да му расте у усеву. Ради овога он је дужан да своје семе очисти на тријери, који ће извојити сво коровљиво семе, а оставити само оно што ће пољопривреднику дати чист усев. У новије доба има таквих справа за чишћење семена, тако званих сортирача-селектора, које семе издвајају по величини и тежини. Но ове су справе, како тријери тако исто и сортирачи доста скупе, да их појединац не може сам набавити, али их могу заједнички набављати удружени по неколико пољопривредника, земљорадничке задруге за своје чланове или општине за своје грађане.

У случају да пољопривредник мора неко семе за сетву да набавља са стране, потребно је, да обрати строгу пажњу да ли је ово семе чисто од сваких примеса. Али чак није довољно и ово, већ је потребно да од продаваца тражи гаранцију о чистоћи и клијавости купљенога семена. Ово нарочито важи при набавци семена детелина, јер ако се не обрати ова пажња често се пута у детелини уносе вилина косица, која брзо упропасти сва детелишта. Но ради сигурности чистоће купљеног семена, најбоље је и најсигурније ово набављати преко Земљорадничких Задруга и Пољопривредних Друштава или пак код фирми које су познате са својом исправношћу и гарантују за чистоћу продатога семена.

При храњењу стоке и живине са отпатцима жита где има семе коровљивих биљака, те и ако би доспело кроз изметке животиња на ђубриште и њиву неће моћи да се развије.

Отпатке са гувна не треба бацати на ђубриште већ ове треба бацати у засебну јаму

где ће остати 3—4 године да би семе коровљивих биљака, ако га тамо буде било, потпуно иструнуло.

Уништавању корова много помаже и то, што би сваки пољопривредник одмах после жетве стрмих усева заоравао стрњику, јер се заоравањем стрњике влага у земљи сачува а семе коровљивих биљака брзо поникне и развије у биљке које треба у јесен дубоко заорати.

Заоравањем стрњике постизава се не само та корист што се уништава коров већ се тиме спречава губитак влаге из земље и уништавају биљне болести и штеточине, а поља се чине подеснијим за рад и боља за усеве.

У борби са коровом потребно је да сваки пољопривредник има и плодоред код својих усева т. ј. да на једној истој њиви не дође сваке године један те исти усев, већ да се за неколико година мења. Ово је потребно зато, што уз сваки усев има корова који заједно са њиме расте, и када се један те исти усев сеје често на једној њиви помаже се и развоју корова. Мењањем пак усева спречава се и развој корова.

Јако закоровљене њиве треба неколико пута преко године угарити, а ливаде пак преоравати па засејати семе благих трава. Никако пак не треба бацати на ливаде триње од сена, јер овамо може бити и семе коровљивих биљака.

Но све ове мере борбе против корова изнешене до сада нису довољне, ако пољопривредници дозволе да им по њивама, око путева, по двориштима, и на другим местима расте коров и донесе семе које ће се раширити по њивама. Зато је дужност свакога да коров ништи где год овај буде примећен. Пољопривредници су дужни да га прашењем, чупањем и плевљењем, ископавањем и кошењем чисте са својих њива, пашњака, ливада, по слоговима својих имања, а дужност је пак општине, да га чисти удруженом снагом свих својих грађана поред друмова и путева и на јавним местима

Ово чишћење мора се чинити неколико пута преко године, а нарочито пак с пролећа и за време лета.

За сва улутства која су појединцима потребна за уништавање корова могу се обратити за ово своје најближем пољопривредном референту.

Туризам у Вардарској Бановини

У напису, који је под горњим насловом објављен у нашем листу, случајно је изостављена реченица у којој стоји да у хотелима у Битољу има 4 купатила, што овим исправљамо.

ВЕСТИ ИЗ БАНОВИНЕ

Бану Вардарске Бановине Господину Живојину Лазићу

Југословенска национална омладина са своје оснивачке скупштине свесна свога задатка и ширењу идеје југословенства и чувању националних тековина поздравља свог Бана најближег сарадника југословенства на класичном југу.

2 јуна 1931 год., Берово

Претседник
Д. Тренчевић

Изгубљени пасоши

1) Ставрић Ламбро из Охрида изгубио је сточни пасош на 1 кобилу, стара 8 год., длаке сиве који му је био пренесен 15 VI 1930 год.

2) Чекрекијловић Трифун из Охрида, изгубио је сточни пасош на 1 магарца, старог 10 год. длаке сиве, који му је био пренесен 20 маја 1928 год.

3) Ештреф Раим из Охрида изгубио је сточни пасош на 1 коња, старог 6 год., длаке црне, који му је био пренесен 14 априла 1930 године.

КЊИЖЕВНОСТ

Живот и рад

Свеска 43, 1 јуна 1931 године.

САДРЖАЈ:

Д-р Душан Мишић: *Стабилизациони зајам*; Милан Л. Поповић: *Нова оријентација у Румунији*; Љубиша Трифуновић: *Наше рударско законодавство*; Д-р Ксенија Атанасијевић: *Конференција жена за мир и разоружање*; Дим. Д. Живаљевић: *После Версаља*; Живота Марковић: *Проблем грађанских школа*; Д-р Јулка Нларес-Ђорђевић: *Danska*; Душан Ђуровић: *Наш књижевни интересум*; К. Ђорђевић: *Баба Ана Вуич* (приповетка); Милан Вукасовић: *Басна*; Петар Новаковић: *У ноћи: Ветар*; Душан М. Јевтић: *Од Бога забрављени* (роман 6); М. Л. П. *Последња одлука савета друштва народа*.

П. Костић: Пословице, загонетке и бројанице у Призрену, прештампано из „Гласника Етнографског Музеја у Београду“ — књ. V, Београд 1930 год. Цена?

Власник Службеног Листа је Банска Управа Вардарске Бановине у Скопљу.
Чековни рачун 80.121. — Стан уредника: Кеј Краља Александра 117.

Штампарија и књиговезница Василија Димитријевића — Скопље, Краља Петра -- Телефон 182